

Sertéshús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2013c) adatai szerint a sertéshús globális termelése 107,5 millió tonna volt 2013-ban, ami 1,8 százalékkal több az egy évvel korábbi mennyiségnél. A világtermelés felét adó Kína kibocsátása 2,8 százalékkal emelkedett, és elérte az 53,8 millió tonnát. Az állami anyakocartartás-támogatás arra ösztönözte a sertéstartókat, hogy a növekvő alapanyag-költségek és a vártnál lassabban élénkülő kereslet ellenére ne csökkentsék az állományait. Az USA-ban 10,5 millió tonna sertéshúst termeltek 2013-ban. Brazília sertéshústermelése 1,2 százalékkal nőtt (3,37 millió tonnára) a sertéshús iránti élénk bel- és külpiazi kereslet miatt. A sertéstartási kedvre pozitív hatást gyakorolt a takarmányárak csökkenése is. Oroszország sertéshústermelése 5,5 százalékkal 2,19 millió tonnára emelkedett 2013-ban. Az állami sertéstámogatási program által biztosított támogatások és az alacsonyabb takarmányozási költségek növelték a befektetések arányát a sertéstartó gazdaságokban, illetve a sertéshús-feldolgozó szektorban is. Az EC (2013a) szerint a Közösség sertéshústermelése 22,4 millió tonna körül alakult 2013-ban, nem változott számottevően a 2012-ben előállított mennyiséghez viszonyítva. Dél-Koreában jelentős mértékben nőtt (+18,5 százalékkal 1,21 millió tonnára) a sertéshús-kibocsátás 2013-ban. Kanada (1,8 millió tonna) és Japán (1,3 millió tonna) sertéshústermelése nem változott jelentősen 2013-ban az egy évvel korábbihoz képest.

A globális sertéshúsimport 1,6 százalékkal, az export 2,7 százalékkal mérséklődött 2013-ban az előző évihez viszonyítva. A korábbi évekhez hasonlóan 2013-ban is az USA, az EU, Kanada és Brazília voltak a legnagyobb sertéshúsexportőrök. A termelés stagnálása és az erős belpiazi kereslet miatt az USA 6 százalékkal kevesebb sertéshúst (2,29 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon. Az EU sertéshúskivitele 2,5 százalékkal 2,21 millió tonnára emelkedett 2013-ban az előző évihez képest. Brazíliában a sertéshús belső fogyasztásának növekedése 9,2 százalékkal redukálta a világpiacon eladott sertéshús mennyiségét. Brazília legnagyobb exportpiacai Ukrajna, Oroszország és Hongkong voltak.

Dél-Koreában és Oroszországban a sertéshústermelés növekedése a sertéshúsimport mérséklődését eredményezte. Dél-Koreába 20 százalékkal, Oroszországba csaknem 16 százalékkal kevesebb sertéshús érkezett 2013-ban. Ugyanakkor Mexikó (+11,2 százalék), az

USA (+6,8 százalék) és Kína (+2,7 százalék) több sertéshúst vásárolt a nemzetközi piacról. A legnagyobb sertéshúsimportőr, Japán behozatala 1,5 százalékkal csökkent 2013-ban 2012-höz viszonyítva.

Az USDA (2013c) szerint a világ sertéshústermelése várhatóan 108,9 millió tonna körül alakul 2014-ben. Kína sertéshús-kibocsátása 1,6 százalékkal emelkedhet a takarmány árának csökkenése és a belső fogyasztás bővülése miatt. Az USA-ban előreláthatóan nő a vágások száma és a vágott testek súlya, ezért a sertéshústermelés 2,6 százalékkal lehet több 2014-ben 2013-hoz képest. Dél-Koreában a sertéshús-előállítás 4 százalékos mérséklődését okozhatja a tenyészállomány fogyása. Brazília sertéshústermelésének 2 százalékos növekedését prognosztizálják 2014-ben az előző évihez képest. Az Európai Bizottság a Közösségben a termelés 0,6 százalékos emelkedését valószínűsíti 2014-ben.

Az elemzők a globális sertéshúsexport 2,6 százalékos bővülésére számítanak 2014-ben. Kína, Brazília és az USA kivitele 3–6 százalék közötti mértékben növekedhet, ugyanakkor Kanada vonatkozásában stagnálást várnak. A globális sertéshúsimport megközelítheti a 7 millió tonnát (+1,5 százalék), több ország (Dél-Korea, Kína, Hongkong, Oroszország és Mexikó) várhatóan több sertéshúst vásárol a nemzetközi piacról.

Az EU sertéshústermelésének 2011 óta tartó csökkenése megállhat 2014-ben. A régi és az új tagországokban a termelés kismértékű emelkedése várható, mivel a sertéstartók többsége az új állatvédelmi szabályoknak megfelelően átalakította az anyakocák férőhelyeit. A termelés és a belső fogyasztás változása a kivittel 2,2 millió tonna mennyiségét nem változtatja meg jelentősen (-0,3 százalék) 2014-ben, az EU sertéshús-behozatala a 2013. évihez hasonlóan 17 ezer tonna körül alakulhat (EC, 2014c).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint 2,935 millió sertést tartottak Magyarországon 2013. december 1-jén, ami 1,8 százalékos csökkenést jelentett a 2012. decemberihez képest. Az egyéni gazdaságokban az előző évinél 11,5 százalékkal kevesebb, azaz 734 ezer sertést számláltak. Az anyakoca-állomány 6,5 százalékkal 187 ezer egyedre esett egy év alatt.

A KSH adatai szerint az élősertés-behozatal 7,2 százalékkal, a sertéshúsimport 4,6 százalékkal maradt el 2013-ban az egy évvel korábitól (7. melléklet). Az élő sertés negyede Hollandiából származott, emellett Szlovákiából, Lengyelországból, Németországból és Olaszországból is jelentős mennyiségű sertés érkezett. Lengyelországból 37 százalékkal kevesebb, míg Olaszországból 60 százalékkal több élő sertést vásárolt Magyarország. A vágóhidak és húsfeldolgozók a sertéshús több mint kétharmadát Németországból, Lengyelországból, Ausztriából és Szlovákiából vásárolták.

Bel- és külpiazi értékesítés

A sertésállomány, továbbá az élősertés-import csökkenése miatt a vágóhidak az AKI vágási statisztikája szerint élősúlyban kifejezve 2 százalékkal vágta kevesebb sertést 2013-ban, mint 2012-ben.

Magyarország 1,3 százalékkal kevesebb sertéshúst adott el a nemzetközi piacon 2013-ban, mint egy esztendővel korábban (7. melléklet). A főbb exportpiacaink Olaszország, Románia és Oroszország voltak. Oroszország kereslete a 3,5-szeresére, Hollandiáé a háromszorosára és Ciprusé a duplájára emelkedett. Mérséklődött a Japánba (-43 százalék), Szlovákiába (-32 százalék), Lengyelországba (-22 százalék) szállított mennyiség, ugyanakkor bővült a Horvátországba (+80 százalék) és a Németországba (+32 százalék) irányuló kivitel.

Az élősertés-export 8,5 százalékkal bővült 2013-ban az előző évi mennyiséghez képest. A kivitel 36 százaléka Romániába, 26 százaléka Szlovákiába, 9 százaléka Ausztriába irányult. Az egy évvel korábbihoz képest az ausztriai kiszállítás csaknem a kétszere-

sére nőtt, a romániai 10 százalékkal emelkedett, míg a szlovákiai 18 százalékkal csökkent.

Magyarország élő sertésből nettó exportőr, sertéshúsból nettó importőr volt a vizsgált időszakban: az élő sertés és sertéshús külkereskedelmi egyenlege pozitív maradt, és javult 2013-ban az előző évihez képest.

Az AKI PÁIR reprezentatív adatai szerint a darabolt sertéshús (karaj, tarja, comb) belföldi értékesítése 18 százalékkal csökkent, a félsertésé 66 százalékkal nőtt 2013-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

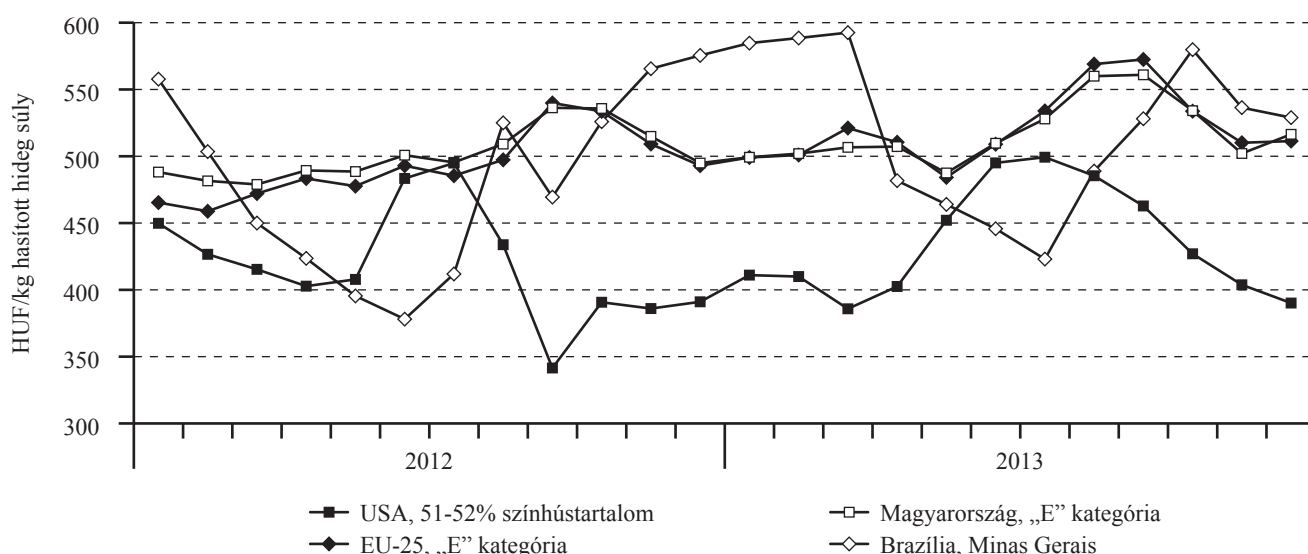
A piaci árak tendenciája

Az USA-ban a kisebb belpiaci kínálat miatt a sertés ára dollárban kifejezve csaknem 5 százalékkal emelkedett 2013-ban az előző évihez képest, ez forintban hasonló mértékű, 4 százalékos növekedést jelentett. Az EU-ban 3 százalékkal nőtt a sertés ára, míg Braziliában, Minas Gerais régióban brazil reálban kifejezve 20 százalékkal volt magasabb 2012-höz viszonyítva (16. ábra).

Az Európai Bizottság tájékoztatása szerint a piacszabályozás szempontjából referenciának tekintett „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,75 euró/kg hasított hideg súly volt 2013-ban, ami csaknem 3 százalékos emelkedést jelentett 2012-höz viszonyítva.

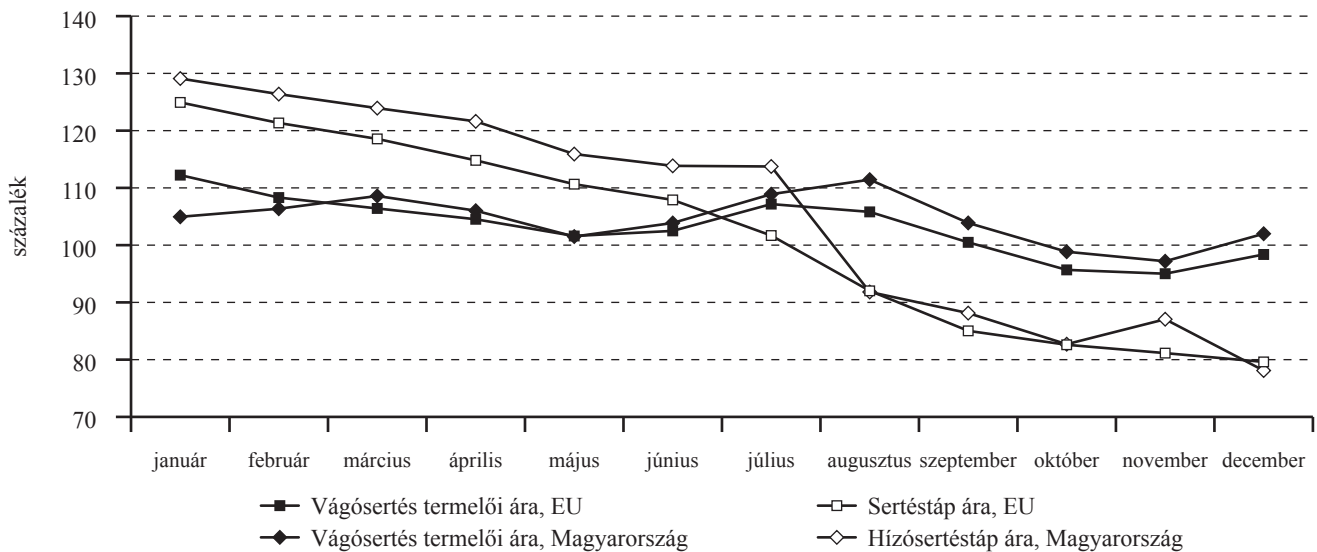
Az OECD-FAO (2013) a lassan bővülő termelés, az élénkülő kereslet, valamint a magas termelési költségek miatt a sertéshús világpiaci árának erősödését valószínűsíti a következő években. Az EC (2013b) előrejelzése szerint a sertéshústermelés növekedése ellenére a sertés ára az EU-ban várhatóan 4 százalékkal nő

16. ábra: A sertéshús világpiaci ára (2012–2013)

Forrás: USDA, MPB, Európai Bizottság, AKI PÁIR

17. ábra: A vágósertés és a sertéstáp árváltozása 2013-ban (előző év azonos hónap=100)

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR

2014-ben a 2013. évihez képest. Az USA-ban és Braziliában a sertés árának 3 százalékos körüli emelkedését prognosztizálják 2014-re.

A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan, 2013-ban is követték az uniós árak tendenciáját. Az AKI PÁIR adatai szerint a vágósertés termelői ára 494 forint/kg hasított meleg súly volt 2013-ban, 4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet (8. melléklet). A sertések ára az első negyedévben csökkent, majd az élénkülő kereslet miatt május végétől folyamatosan emelkedett és a csúcspontját szeptember elején érte el. Az árak az év végén a kínálat bővülése miatt mérséklődtek.

Az EU-ban a hízósertéstáp értékesítési ára 2013 első hét hónapjában a 2012. évi szint felett volt, majd augusztustól az előző évi szint alá csökkent. A sertéstáp értékesítési ára 2013. januárban 25 százalékkal volt magasabb az egy évvel korábbinál, év közben folyamatosan mérséklődött, és 2013 decemberére 20 százalékkal maradt el az előző év azonos hónapjának árszintjétől. A sertés termelői ára csak az

utolsó negyedévben volt alacsonyabb, mint 2012-ben. Magyarországon a hízósertéstáp ára november kivételével egész évben csökkent, és az év végén 22 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit (17. ábra). A hazai termelésű vágósertés ára az év első kilenc hónapjában magasabb volt, mint 2012-ben, azonban az utolsó negyedévben a 2012. évi szint alá süllyedt. A sertés ára a szezonális hatásoknak megfelelően változott, míg a sertéstáp ára gyengült. A sertéstartás jövedelmezősége a mérséklődő takarmányárak miatt kedvezőbben alakult 2013 második felében, mint az első félévben.

A sertéshús termékpálya többi fázisában változatosan alakultak az árak: a fésértés feldolgozó értékesítési ára csaknem 2 százalékkal csökkent, a darabolt sertéshúsé (karaj, tarja, comb) 7,6 százalékkal nőtt 2013-ban 2012-höz viszonyítva. A darabolt sertéshúsok fogyasztói ára 5 százalékkal emelkedett (25. melléklet). A KSH adatai szerint a rövidkaraj fogyasztói ára 3,8 százalékkal, a sertéscombé 5,7 százalékkal volt magasabb, mint 2012-ben.